אין מקדישין פרק שביעי ערכין

עין משפט
נר מצוה

ו א מיי' פ"ד מהל' ערכין הל"ט:
ז ב מיי' שם פל"ב:

מסורת השס"ם

יד) מ"ש סלעים למ"ש שנים פש לך סלע סו) דהוא מ"ח פונדיון והו פונדיון שמביא לקבון כדאיתא בבכורות (דף ג.) אבל אם הוא גולל בפחות משני שנים לפני היובל אינו מגרע כלום אלא גולל כור זרע בחמשים סלעים שלימים כדכתיב (ויקרא מ) ותסב ט את הכסף על פי שנים האחרונה עד שנת היובל ונגרע מערכך ומישהו שנים שתים מז) אבל משני שנים לפני היובל אינו יכול לגרוע לפיכך בא התנא להשמיענו שיהא אדם מס על נכסיו ואל יקדיש פחות משני שנים לפני היובל אלא יעמוד גולל בלא גירוע ואלא אין מקדישין אלא מנה ומנה חמשים סלעים שלימים יז) מ"ש כמי אין מקדישין אמה ראשונה לאחר ומינה קא הדר מסאי דחיי בעי למיסר דאמי' לרבנן שנת היובל בכלל ואיתא ליה לאקשויי מן תברייתא לאחר ומינה קא הדר מסאי דחיי בעי למיסר דאמי' לרבנן שנת היובל בכלל ואיתא אמר כרבי יהודה ברבי מרבי. תוס' הרא"ש ז"ל: ג) כתיב אם אות ו' נמחק: ד) קדושה לינגל בגירוע: ה) הא מני רבנן דאמרי כרבי יהודה דתיקשי כיון דרב ליה ק"ח אליבא דרב הוו לה לרבנן למיסר קדושה ויוצאה לכהנים כי היכי דאמר רב לקמן מכורה ויוצאה וי"ל דלרב הוה פירושה אינה קדושה לפרות אלא קדושה ויוצאה לכהנים וכה"ג אמרי' לקמן פ' בתרא גבי מכר דפריך לרב מבריתא דקתני ואם מכר בשנת היובל אינה מכורה ומשני אינה מכורה למיסר שני תבואות אלא מכורה ויוצאה לכהנים הכי נמי יש לפרש הכא אינה קדושה לפרות אלא קדושה ויוצאה לכהנים. תוס' הרא"ש ז"ל: ו) נמי משנת ושנת אות ב' נמחק: ז) ותנרין לשנה רבי: מ) אלא לרב מאי אחר היובל תיפוק מאי פרוך לרב דא אוקמינא כבר מתני' כרבנן ורב דאמר כרבי ור"ב דהך סיפא דמתני' דקתני דלא נולין אתי דלא כרבי וי"ל מ"ם נרשא ליה לחרוצי מתניתין אליבא דרב כל מה דמצי לאוקמיה כותיה. תוס' הרא"ש ז"ל. תיבת בשנת נמחק: ח) שמעון נמי לא: ט) בכלל וה"ל משנת היובל ולא שנת היובל בכלל הס"ד:יא) ליתיב סלע ופונדיון לשנה לא ליתיב אלא סלע:יב) דשנת חחשיב נמחק: יג) שלימים נלין ד"ל דאנב דאשמעינן שיהא הס חני בסיפא ולא נולין לאחר היובל פרות משנה נמי בלי גירוע משנת היובל דס"ד עוד לא שלמה שנה עד יום ה"ל של: כב) ולא נאמר ששנת יובל נמשכת עד ותיבת מערכך נמחק: יד) מ"ש לשמואל דמשמע דמשמע דלרבנן אית להו הקו"ל ולא הבנתי: גלין מה שכתוב לא הבנתי: טו) שהרי לשמואל דאית ליה הקו"ח אית ליה מפיק תפוסת תפוסק כ"ש לרבנן דהקו"ח מפיק מסברא בעלמא שלא יהא קדוש לינאל בשוויה כיון דבני שדה אחוזה לא מצינו קדושה בשוויה לכן אני אומר שהיא קל להבין: לא) לשנה כיון דשנת: כג) אחיא

מסורת הגהות הב"ח

(ח) גמ' הכא ומי מסת ומנת: (ב) רש"י ד"ה לי רבי וכו' אמאי לא ניתב רק סלע לשנה: [עיין יח:]

* תוספות יבמות יא:ד"ה ליבמה ראיה מגלות מלבד אין ריש הראשון תיבת תוספות מאוחר אחרת כי כל אחד מהם נכנס בעשה מיוחדת לעצמו ע"ש

[נקמן כב. ע"ש]

* ופונדיון לכל שנה [עיין יב: וש"נ]

רבינו גרשום

היכי דלא הוו דמיה לחקדש רבי נמי דאינא קדושה כי חקדישה בשנת היובל: ורב אמר סוף סוף. אפי' לה' שמעון מי קא חדרא לבעלים, לכהנים דנפקא ליה דתיין איכא למיסר* דהקדש* הוא ומ"ש אין נותנין דמים דכהנים משלחן גבוה קא זכו, מ) אינכא לשמעון דכר' שמעון סבירא ליה: ס"ש דרב. דאמר קדושה: [אמר קרא כו' אלא לשמואל מאי אחר היובל]: אחר אחר. כלומר דאם משנת היובל משמע משנה שאחר היובל ולא יובל עצמה ואם אחר היינו אחר אחר דחיינו שנה שלישית: [אמר לך רב הא מני. דקתני ובשנת היובל עצמה לא יקדיש: רבנן הוא. דלית להו עד ועד בכלל וקא דרשי ואם משנת ולא שנת ממש: ואנא דאמרי כרבי. דאית ליה עד ועד בכלל כדאמר מיום הראשון עד יום השביעי ראשון וראשון כו': אי כר' שמעון מאי עבידתיה. כלומר כיון דקא חשיב שנת חמשים בכלל החשבון שנות היובל בהדי מ"ש דקדושה נמי בשנת היובל אם כך הוא שקל נ' דקא פליג ליה לשמעון שתרוא שמעון לכל שנה אמאי כיון דשנת נ' קדושה נמי כבשאר שני יובל ליתיב לה שקל נ' לגופה: וכי תימא. דבי נמי דלית ליה פונדיון לשנה והתניא הקדיש שתים כו': ר' דאית ליה פונדיון לשנה כר' יהודה סבירא ליה דאמר שנת נ' שולה לכאן ולכאן. וכיון דקא חשיב ליה נמי להתחלת שני יובל דלכך לא חשיב שקל לדידיה וקא פליג ליה לפונדיונין: לשמואל. דאמר אינה קדושה [לימא] ר' דאית ליה פונדיון אחר לשנה כרבנן סבירא ליה דלית להו שנת חמשים עולה לכאן ולכאן אלא באפי נפשה הויא ליובל חילכך פליג שקל דידיה לפונדיונין (כשמואל) [לשמואל] דאמר אינה קדושה: דאי כר' יהודה סבירא ליה דעולה לכאן ולכאן להתחלת חשבון מ"ם ולשנת חמשים א"כ לא הוו בין יובל ליובל אלא מ"ח שנים פשו להו ב' שקלים חלקם לפונדיון נמצא לכל שנה (של מ"ח) סלע וב' פונדיונין (לשנה מבעי ליה): על כורחיך לשמואל [דאמר אינה קדושה] כרבנן סבירא ליה. דלא חשיב שנת נ' אלא לסוף יובל וכיון דאמר אינה קדושה אינה קדושה ולא אתי אלא סלע ופונדיון לשנה: בשלמא לשמואל. דאמר אינה קדושה חיינו דקתני ולא נולין ולא מקדישין לאחר היובל פרות שנה לפעמים שנת היובל עצמה דא"ר מקדישין ונולאין: אלא לרב. [דאמר] דקדושה מאי אחר יובל: [אמר לך רב] מי סברת מאי אחר יובל ממש. שנה הסמוך ליובל דקא דייקת לפעמים יובל עצמה

מגבה

קושיות על רב

באמצע

הכא לינה נמנים עמהן שהרי יובל מסמנו בתקילתו ומכי עייל שנת יובל לא פריק לה אחר נפקא לכהנים כדכתיב והיה השדה בצאתו ביובל תהיה קדש [דאחר] הפודה שדה אחוזה בשנת יובל עלמה כהנים הוא כידו אלא מ"ש שנים וקא יהיב חמשים סלעים דמעיל ופונדיון לכל שנה: לשמואל. דאמר דהכא מודה רבי דמשנת ולא שנת בכלל ותשנה דבתר יובל קאי קרא וקאמר דיהיב חמשין לימא רבי. דאמר טעם סלע ופונדיון לשנה: כרבנן סבירא ליה. דפליגי עליה דר' יהודה דאין שנת יובל שעבר ממנין יובל הבא ולבד ההוא שנת יש כאן מ"ט שנים דאי כרבי יהודה סבירא ליה דאמר אין ביובל אלא מ"ח לבד משנת יובל שעברה וקרא בשנת דבתר יובל קאי תיתסתכא דיהיב חמשים סלעים למ"ח שנים דמעיל ופונדיון: בשלמא לשמואל פתוח משנה. יג) דקמ"ל מתני' דבשנת יובל עלמה אם הקדישה אין לריך לינגל דלא קדשה:

ורב. אמר לך לרבי שמעון מ) לא אינלא הוא דסוף סוף לבעלים מי הקדש: בשלמא לרב דאמרי אם משנת היובל. חמשים סלעים אם לאחר היובל גירוע: מנה לשמואל מאי לאחר היובל. הא קדש קמא דבעי חמשים נמי לאחר היובל קאי: אחר לאחר. כלומר אם אחר היובל אינו גירוע אלא שנים שנים אחר היובל אינו גירוע: מינה קדושה לינגל בגירוע. שהרי יש כאן יובל אלא: מכלל. דהא דקתני בהדיא "מקדישין לפני היובל" לינגל בגירוע קאמר והא רב ושמואל כו': אמר לך רב. ודאי הא דקתני "מקדישין" ודאי ליתן חמשים קאמר ובשנת היובל אינה קדושה כל מיקר ולא מיקצי לדידי דהא מי רבנן הוא דפליגי עליה דרבי בפרק הגג יד (לעיל דף יח:) דאמרי ראשון ולא ראשון בכלל: ואנא דאמרי כרבי. אינה קדושה לינגל בגירוע אבל הדוש ונותנין חמשים, מכלל דלפני היובל קדושה לינגל בגירוע והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו "אין מקדישין לינגל בגירוע פרות משתי שנים? אמר לך רב הא מני רבנן היא ואנא דאמרי כרבי דאמר ראשון וראשון בכלל, שביעי ושביעי בכלל הבא נמי (מ) ז) בשנת ושנת היובל בכלל, א"כ פונדיון מאי עבידתיה, וכי תימא ליה והתנן הקדיש שתים ושלש שנים לפני היובל רבי אומר - אומר אני נותן סלע ופונדיון? ז) רבי, כרבי יהודה סבירא ליה דאמר "שנת חמשים עולה לכאן ולכאן", לשמואל לימא רבי כרבנן סבירא ליה כרבי יהודה, סלע ושתי פונדיונות מיבעי ליה, ע"כ לשמואל רבי כרבנן סבירא ליה תא שמע ולא גולאין אחר היובל פרות משנה בשלמא לשמואל לא גולאין לאחר יובל פרות משנה ח) אלא לרב מאי אחר יובל שנה? מי סברת אחר יובל ממש מאי אחר יובל

אמר לך רב הא מני רבנן הוא. ואנא דאמרי כרבי דאמר ראשון וראשון בכלל ואע"ג דתיב בית עד הכא דרשי ליה מדכתיב בתרא אם אחר היובל מכלל דמשנת

היובל הוי שנת היובל בכלל ואאי דקאמרת רב משנת היובל בכלל לא בעי למיסר דשנת היובל בשנת שאחר היובל אלא ששנת היובל יש לה דין של כל שנה שאחר היובל דהא ליתא דבשנת היובל נותן חמשים ובשנה שאחר היובל מגרע שנה ונותן חמשים הוי ליה למיסר מאי משנת היובל בשנת שאחר היובל אלא אירי דנקט בפלוגתא דרבי ורבנן דמייתי לקמן האי לישנא נקטיה נמי הכא ותיי מצי לספרך השתא בלא כיון דלא"ל דשנת היובל בכלל (א' נמי) [אם כן] פונדיון למה לי אלא דניחא ליה לאקשויי מן תברייתא לאחר ומינה קא הדר מסאי דחיי בעי למיסר דאמי' לרבנן שנת היובל בכלל ואיתא אמר כרבי יהודה ברבי מרבי. תוס' הרא"ש ז"ל: ג) כתיב אם אות ו' נמחק: ד) קדושה לינגל בגירוע: ה) הא מני רבנן דאמרי כרבי ור"ה דהך סיפא דמתני' דקתני דלא נולין אתי דלא כרבי וי"ל מ"ם נרשא ליה לחרוצי מתניתין אליבא דרב כל מה דמצי לאוקמיה כותיה. תוס' הרא"ש ז"ל. תיבת בשנת נמחק: ח) שמעון נמי לא: ט) בכלל וה"ל משנת היובל ולא שנת היובל בכלל הס"ד:יא) ליתיב סלע ופונדיון לשנה לא ליתיב אלא סלע:יב) דשנת חחשיב נמחק: יג) שלימים נלין ד"ל דאנב דאשמעינן שיהא הס חני בסיפא ולא נולין לאחר היובל פרות משנה נמי בלי גירוע משנת היובל דס"ד עוד לא שלמה שנה עד יום ה"ל של: כב) ולא נאמר ששנת יובל נמשכת עד ותיבת מערכך נמחק: יד) מ"ש לשמואל דמשמע דמשמע דלרבנן אית להו הקו"ל ולא הבנתי: גלין מה שכתוב לא הבנתי: טו) שהרי לשמואל דאית ליה הקו"ח אית ליה מפיק תפוסת תפוסק כ"ש לרבנן דהקו"ח מפיק מסברא בעלמא שלא יהא קדוש לינאל בשוויה כיון דבני שדה אחוזה לא מצינו קדושה בשוויה לכן אני אומר שהיא קל להבין: לא) לשנה כיון דשנת: כג) אחיא

ט) מלאה דל"ל דהכי אלא מלי סבר וכו' לכהנים ניחוה אבל מ"מ ס"ל לרב לגמרי דקדושה ויוצאה לכהנים כמו שאם הקדישה וכו'.

[לא] עיין ל"ק: [ב] נמי ל"ק לא נלא סיכלא הוי לריך: [ג] נמי ל"ק ליכא ל"ו ומקדישין כו': [ד] ניכסא ל"ק הקדיש נה: [ה] ל"ק [ו] ל"ק